

WOJEWODA KUJAWSKO-POMORSKI

WPS.DW.IV.862.8.2023.KR.AZ

Bydgoszcz, ... stycznia 2024 r.

Pani
Mariola Bock – Romanowska
Dyrektor
Powiatowego Urzędu Pracy
w Lipnie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 10 ust. 1, art. 111 oraz art. 112 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 z późn. zm., Dz. U. z 2022 r. poz. 690 z późn. zm. – obowiązujące w okresie objętym kontrolą, Dz. U. z 2023 r. poz. 735 z późn. zm.) w dniu 16 listopada 2023 r. przeprowadzono kontrolę prawidłowości w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lipnie ul. Okrzei 7B, 87-600 Lipno.

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej w składzie:

- XXXXXXXXXXXX – starszy inspektor – kierownik zespołu kontrolnego,
- XXXXXXXXXXXX – starszy inspektor – członek zespołu kontrolnego,

na podstawie upoważnienia wydanego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej z upoważnienia Wojewody Kujawsko-Pomorskiego w Bydgoszczy z dnia 3 listopada 2023 r. nr: 993/2023 oraz programu kontroli znak: WPS.DW.IV.862.8.2023.KR.AZ

Zakres kontroli to przestrzeganie zapisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 z późn. zm., Dz. U. z 2022 r. poz. 690 z późn. zm. – obowiązujące w okresie objętym kontrolą, Dz. U. z 2023 r. poz. 735 z późn. zm.) w zakresie takich instrumentów rynku pracy jak zwrot osobom bezrobotnym kosztów przejazdu, kosztów zakwaterowania oraz refundacji kosztów opieki nad dzieckiem lub dziećmi do lat 7.

Okres objęty kontrolą – od 01.01.2022 r. do 31.10.2023 r.

W wyniku podjętych czynności kontrolnych w PUP w zakresie wskazanym powyżej, kontrolowana działalność Urzędu została oceniona: **pozytywnie z uchybieniami**.

Dokonana ocena została oparta o następującą skalę ocen:

- pozytywna,
- pozytywna z uchybieniami,
- pozytywna z nieprawidłowością,
- pozytywna z nieprawidłowościami,
- negatywna (po przekroczeniu przyjętego progu istotności).

Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o analizę przedstawionych danych statystycznych i dokumentów, oraz wyjaśnień udzielonych przez Panią Mariolę Bock – Romanowską – Dyrektora PUP oraz Panią XXXXXXXXXXXX – specjalistę ds. programów.

Ilekoć w niniejszym wystąpieniu użyto następujących skrótów, oznaczają one:

- **PUP** – Powiatowy Urząd Pracy w Lipnie,
- **CAZ** – Centrum Aktywizacji Zawodowej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lipnie,

- **ustawa o promocji zatrudnienia** – ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100 z późn. zm., Dz. U. z 2022 r. poz. 690 z późn. zm. – obowiązujące w okresie objętym kontrolą, Dz. U. z 2023 r. poz. 735 z późn. zm.),
- **K.p.a.** – ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 735 z późn. zm., Dz.U. z 2022 r. poz. 2000 z późn. zm. – obowiązujące w okresie objętym kontrolą, Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.),
- **SI SYRIUSZ** – System Informatyczny SYRIUSZ.

Zagadnienia organizacyjne

Kierownictwo w okresie objętym kontrolą stanowili: Pani Mariola Bock – Romanowska – Dyrektor PUP oraz do dnia 01.03.2022 r., Pani XXXXXXXXXXX – Zastępca Dyrektora PUP. Obecnie Stanowisko Zastępcy nie jest obsadzone, natomiast obowiązki są pełnione przez Panią XXXXXXXXXXX – Kierownika Działu Ewidencji i Świadczeń. posiadającą upoważnienie Starosty działania w jego imieniu w tym zakresie.

Szczegółową organizację Urzędu w okresie objętym kontrolą określał Statut Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie wprowadzony uchwałą nr VII/58/209 Rady Powiatu w Lipnie z dnia 12 czerwca 2019 r. oraz Regulamin Organizacyjny Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie wprowadzony uchwałą nr 561/2022 Zarządu Powiatu w Lipnie z dnia 12 grudnia 2022 r.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie prawidłowości stosowania przepisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przy stosowaniu takich instrumentów rynku pracy jak zwrot osobom bezrobotnym kosztów przejazdu, kosztów zakwaterowania oraz refundacji kosztów opieki nad dzieckiem lub dziećmi do lat 7 w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 października 2023 r.

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi na stronie internetowej PUP, w zakładce „*Dla bezrobotnych i poszukujących pracy/Formy wsparcia/Zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania*” ze zwrotu kosztów przejazdu osoba bezrobotna będzie mogła skorzystać, jeżeli na podstawie skierowania urzędu podejmie zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, przygotowanie zawodowe dorosłych, staż bądź zostanie skierowana na zajęcia z zakresu poradnictwa zawodowego i uzyska wynagrodzenie lub inny przychód w wysokości nieprzekraczającej 200% minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Natomiast o zwrot kosztów zakwaterowania ze środków Funduszu Pracy osoba bezrobotna będzie mogła ubiegać się, jeżeli:

1. na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy podejmie zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych poza miejscem zamieszkania;
2. w miejscowości, do której czas przejazdu i powrotu do miejsca stałego zamieszkania środkami transportu zbiorowego wynosi łącznie ponad trzy godziny dziennie;
3. zamieszka w hotelu lub wynajętym mieszkaniu w miejscowości lub pobliżu miejscowości, w której będziesz zatrudniony lub będzie wykonywać inną pracę zarobkową, odbywać staż lub przygotowanie zawodowe dorosłych;
4. uzyska wynagrodzenie lub inny przychód w wysokości nieprzekraczającej 200% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w miesiącu, za który jest dokonywany zwrot kosztów zakwaterowania.

Zwrot kosztów przejazdu/zwrot kosztów zakwaterowania można otrzymywać maksymalnie przez 12 miesięcy lub przez okres odbywania stażu, przygotowania zawodowego dorosłych, zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego.

Aby otrzymać zwrot kosztów przejazdu/zwrot kosztów zakwaterowania, należy złożyć wniosek we właściwym powiatowym urzędzie pracy.

Zgodnie z informacjami zamieszczonymi na stronie internetowej PUP, w zakładce „Dla bezrobotnych i poszukujących pracy/Formy wsparcia/Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7 lub osobą zależną” zwrot kosztów opieki nad dzieckiem to możliwość zrefundowania – po wcześniejszym udokumentowaniu – części kosztów poniesionych w związku z opieką nad:

1. dzieckiem lub dziećmi do lat sześciu (a w przypadku, gdy jest to dziecko niepełnosprawne do lat siedmiu) albo
2. osobą zależną, czyli taką, która ze względu na stan zdrowia lub wiek wymaga stałej opieki i jest połączona więzami rodzinnymi, powinowactwem lub zamieszkuje we wspólnym gospodarstwie domowym z osobą bezrobotną.

O refundację może ubiegać się osoba, jeśli spełni poniższe warunki:

1. jest osobą bezrobotną i wychowuje co najmniej jedno dziecko do lat sześciu (a w przypadku, gdy jest to dziecko niepełnosprawne do lat siedmiu) albo opiekuje się osobą zależną,
2. podejmie zatrudnienie albo inną pracę zarobkową,
3. zostanie skierowany na staż, przygotowanie zawodowe dorosłych lub szkolenie,
4. miesięczne przychody nie przekroczą minimalnego wynagrodzenia.

Okres przysługiwania zwrotu kosztów opieki:

1. do 6 miesięcy, jeśli osoba bezrobotna podejmie zatrudnienie lub inną pracę zarobkową,
2. przez cały okres trwania stażu, przygotowania zawodowego dorosłych lub szkolenia, jeśli osoba bezrobotna zostanie na jedną z ww. form aktywizacji zawodowej skierowana przez urząd pracy.

Aby ubiegać się o refundację kosztów opieki nad dzieckiem, osoba powinna złożyć we właściwym powiatowym urzędzie pracy wniosek wraz z załącznikami, które potwierdzą, jakie koszty zostały poniesione (np. faktura z przedszkola).

W PUP w badanym okresie obowiązywały:

1. **do dnia 01.01.2023 r.:** Zasady przyznawania przez Powiatowy Urząd Pracy w Lipnie zwrotu kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania i powrotu do miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej/stażu – wprowadzone Zarządzeniem Nr 12/2021 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie z dnia 03 marca 2021 r.,
2. **od dnia 02.01.2023 r.:** Zasady przyznawania przez Powiatowy Urząd Pracy w Lipnie zwrotu kosztów dojazdu z miejsca zamieszkania i powrotu do miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub przez okres odbywania stażu oraz Zasady przyznawania przez Powiatowy Urząd Pracy w Lipnie zwrotu kosztów dojazdu z miejsca zamieszkania do miejsca odbywania się szkolenia i powrotu do miejsca zamieszkania – wprowadzone Zarządzeniem Nr 6/2023 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie z dnia 02 stycznia 2023 r.

Zgodnie z informacją przekazaną przez Dyrektora w okresie objętym kontrolą tj. od 01.01.2022 r. do 31.10.2023 r. w PUP dokonano rejestracji ze statusem osoby bezrobotnej 7.668 osób, wśród których 152 osobom przyznano lub odmówiono przyznania zwrotu kosztów przejazdu.

Ocena postępowania podczas przyznawania zwrot kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania i powrotu do miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, lub przez okres odbywania u pracodawcy stażu, przygotowania zawodowego dorosłych lub odbywania zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego, a także odmowy przyznania tej formy wsparcia została przez Zespół kontrolny sporządzona na bazie przedłożonych do kontroli 20 teczek bezrobotnych. Wyboru dokumentacji w zakresie przedmiotu kontroli dokonano na podstawie metody niestatystycznej

oraz doboru dokonanego przez pracowników jednostki kontrolowanej. W okresie objętym kontrolą 144 osobom przyznano zwrot kosztów przejazdu, natomiast 8 osobom odmówiono przyznania tej formy wsparcia. Na podstawie badanej dokumentacji Zespół kontrolny ustalił, że odmowa przyznania zwrotu kosztów przejazdu nastąpiła m.in. z uwagi na fakt:

- wskazania we wniosku jako środka transportu własnego samochodu (podmiot kontrolowany dopuszcza zwrot tylko na podstawie biletów na komunikację zbiorową),
- wnioskowania o zwrot kosztów przejazdu od miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku,
- wskazania we wniosku adresu do korespondencji jako adresu zamieszkania.

Ponadto w okresie objętym kontrolą PUP:

- **nie finansował i nie realizował** zwrotu kosztów zakwaterowania osobie, która na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy podjęła zatrudnienie lub inną pracę zarobkową, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych poza miejscem zamieszkania,
- **nie finansował i nie realizował** refundacji kosztów opieki nad dzieckiem lub dziećmi do lat 7. Powyższe było spowodowane brakiem zainteresowania bezrobotnych wyżej wymienionymi formami pomocy.

Ocena zgromadzonej dokumentacji pod względem formalnym.

W przedstawionej dokumentacji dot. wnioskowanej formy pomocy (wniosek, załączniki, oświadczenia) zespół kontrolny nie dopatrzył się uchybień pod względem formalnym.

Jednostka kontrolowana podejmując decyzje w kontrolowanym zakresie do dnia 31.12.2022 r. nie wydawała decyzji zarówno o przyznaniu wnioskowanego świadczenia, jak i odmowie jego przyznania, a sprawy załatwiano pismem informującym o rozpatrzeniu wniosku. W ocenie tut. Organu wnioski o przyznanie zwrotu kosztów przejazdu rozstrzygane winny być w formie decyzji, o czym stanowi art. 9 ust. 1 pkt 14 lit. b ustawy o promocji zatrudnienia, który wskazuje na obowiązek wydawania decyzji o przyznaniu, odmowie przyznania, wstrzymaniu lub wznowieniu wypłaty oraz utracie lub pozbawieniu prawa do zasiłku, stypendium i innych finansowanych z Funduszu Pracy świadczeń niewynikających z zawartych umów (do takich zaliczyć należy zwrot kosztów przejazdu) oraz art. 104 § 1 K.p.a. stanowiący, iż „Organ administracji publicznej załatwia sprawę przez wydanie decyzji, chyba że przepisy kodeksu stanowią inaczej”. Brak decyzji w tym zakresie „zamyka” osobom ubiegającym się o to świadczenie ścieżkę odwoławczą, w przypadku niezadowolenia z rozstrzygnięcia Organu I instancji. Należy wskazać, iż od dnia 01.01.2023 r. uchybienie to zostało wyeliminowane i jednostka kontrolowana wydaje w tym zakresie decyzje administracyjne.

PUP niezgodnie z obowiązującymi przepisami wprowadził ograniczenia w przyznawaniu wnioskowanych zwrotów, statuując je w przywołanym wyżej Zarządzeniu Nr 12/2021 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie z dnia 3 marca 2021 r., jak również Zarządzeniu Nr 6/2023 Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Lipnie z dnia 2 stycznia 2023 r. W konsekwencji powyższego, w kontrolowanym okresie, odmówiono przyznania wnioskowanego świadczenia z uwagi na środek transportu jakim był prywatny samochód, wnioskowania o przyznanie zwrotu od miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku oraz z uwagi na wskazanie adresu do korespondencji jako adresu zamieszkania.

Należy zauważyć, iż ustawa o promocji zatrudnienia nie zawiera żadnych przepisów, które w sposób szczegółowy regulowałyby zagadnienie zwrotu kosztów przejazdu i zakwaterowania osobie bezrobotnej. Brakuje w niej także przepisów, które zawierałyby upoważnienie do ustalania warunków zwrotu kosztów w drodze odpowiedniego aktu. Tym samym, brak jest podstawy prawnej do wydawania regulaminu zwrotu kosztów, który wobec powyższego faktu może mieć charakter jedynie wewnętrzny i instrukcyjny oraz nie powinien być stosowany w sprawach indywidualnych, rozstrzyganych w drodze decyzji

administracyjnej. Również przepisy wykonawcze do ustawy o promocji zatrudnienia nie zawierają takich norm, co jest konsekwencją braku w tej ustawie delegacji do ich wydania. Ustawodawca nie upoważnił także żadnego z wymienionych w ustawie organów do określenia dodatkowych warunków, tj. poza wymienionymi w art. 45 ust. 1, od spełnienia których uzależniony jest zwrot poniesionych kosztów. Stąd jedynymi kryteriami, którymi kierować powinien się organ rozpoznający wniosek bezrobotnego o zwrot kosztów przejazdów na szkolenie są te, które wynikają wprost z treści art. 45 ust. 1 cyt. ustawy. Ustalenie zatem kosztów dojazdu powinno być konsekwencją przeprowadzonego przez organ postępowania, w toku którego powinien on kierować się zasadami postępowania dowodowego, mając na uwadze, że w myśl art. 75 K.p.a. jako dowód należy dopuścić wszystko, co może przyczynić się do wyjaśnienia sprawy, a nie jest sprzeczne z prawem.

Analiza przepisu art. 45 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia wskazuje, że zwrotu kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania i powrotu do miejsca zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, lub przez okres odbywania u pracodawcy stażu, przygotowania zawodowego dorosłych lub odbywania zajęć z zakresu poradnictwa zawodowego Starosta dokonywać może przez okres do 12 miesięcy, zatem ograniczanie możliwości tego zwrotu do daty złożenia wniosku nie znajduje odzwierciedlenia w przepisach ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Tak samo nie znajduje umocowania prawnego odmowa zwrotu kosztów przejazdu pojazdem prywatnym jak również wskazanie adresu korespondencyjnego jako adresu zamieszkania (co potwierdzić mogłyby złożenie przez wnioskodawcę oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń).

Do projektu wystąpienia pokontrolnego nie zgłoszono żadnych zastrzeżeń.

W projekcie wystąpienia pokontrolnego nie dokonano żadnych sprostowań, skreśleń ani uzupełnień.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej, a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.